

Szőke Máté – Melhardt Gergő

Az Eötvös Collegium és az Eötvös József Tanulmányi Verseny – Perspektíva és pedagógia

Tisztelt Szerkesztőség! Kedves Olvasók!

Magyarország első szakkollégiuma, az 1895-ben Eötvös Loránd által alapított Eötvös József Collegium szakmai életében a kezdetektől kiemelt szerepe van a tehetséggondozásnak. A Collegium hallgatói saját tudományos munkájuk és az aktív közösségépítő tevékenység mellett fontosnak tartják a középiskolásokkal, a leendő egyetemistákkal való kapcsolattartást is. E törekvés egyik legfontosabb eleme az évente megrendezett Eötvös József Tanulmányi Verseny. A versenyt 2011-ben indította útjára két egykori collegista, azóta a hallgatók az intézmény érdekképviselői szervével, a szakkollégiumi Választmánnyal karöltve járulnak hozzá a verseny évenkénti lebonyolításához. A 2014/2015-ös tanévben tehát már negyedszer szerveztük meg a színvonalas rendezvényt.

A verseny célja a középiskolai tananyag figyelembevételével az egyetemi tanulmányokra történő ráhangolás, az ottani kihívásokra való felkészítés. Ennek megfelelően a versenyt szakmai oldalról támogató műhelyeink igyekeznek a versenyzőket a későbbiek szempontjából hasznos ismeretanyagokkal és olvasmányokkal tarkított kihívás elé állítani. Minden évben többféle szekcióban hirdetünk versenyt, a szekciók beosztása pedig részint a középiskolai tantárgyi beosztás, részint az egyetemi szakok tükrében valósul meg. Így például az irodalom és a nyelvészet két külön szekciót alkot, annak ellenére, hogy a hagyományos bölcsészkarai magyar szakos alapképzésben a két tudományterület egyszerre van jelen.

Az ország összes középiskolása számára nyitva áll a verseny, ám lényegét tekintve mégis eltér a hasonló jellegű megmérettetésektől. Nem tekintjük konkurensének sem az OKTV-t, sem az érettségi vizsgákat. Azt tartjuk kiemelten fontosnak, hogy a döntőbe jutott középiskolások betekinthessenek az egyetemi és a collegiumi tudományos munkába és közösségbe, továbbá hogy egy hallgatók alkotta, felkészült szakmai csoport előtt adhassanak számot tudásukról. Nem előre megtanult anyag felmondását várjuk tőlük, hanem azt, hogy a középiskolájukban megszerzett tudást képesek legyenek másképp megközelíteni és feldolgozni. Vagyis azt szeretnénk, ha képesek volnának kritikusan viszonyulni a gimnáziumban megszerzett tudáshoz, és a hagyományos iskolai feladatokból és számonkérésekből kiközlő gondolataikat kreatív módon, őszintén és intellektuális formában közölnék. Célunk továbbá az is, hogy a diákok megtapasztalhassák intézményünk légkörét, amelyet a XX. századi Magyarország tudományos életében maradandót alkotó egykori tagok öröksége mellett a jelenkor kihívásainak megfelelő, átlagon felüli szakmaiság is alakít és meghatároz.

A versenyfelhívást a lebonyolításban felelős hallgatói bizottság közvetítésével a collegisták alkotta szakmai műhelyek tagjai teszik közzé a szekcióknak megfelelően. A felhívásban többnyire színvonalas tudományos értekezést várunk a jelentkezőktől egy megadott témában, amely a tudományterületen való jártasságot, kreativitást, illetve lelkesedést kíván meg a versenyzőtől. A döntőt mindig a Collegium épületében rendezzük meg. Itt a szakmai programokat hallgatók vezetésével tartott beszélgetések színesítik, amelyeken elsősorban a középiskolások motivációja és jövőképe kerül előtérbe, eszmecserét folytatunk a tapasztalatainkról. Igyekszünk olyan kötetlen beszélgetést kezdeményezni, amely a tehetséges, végzős gimnazisták számára hasznos információkkal szolgálhat az egyetemi jelentkezéssel és a későbbi tanulmányaikkal kapcsolatban, és ez – a visszajelzések alapján – jelentős tetszést váltott ki a középiskolásokból. A verseny sajátossága többek között az itt közvetíteni kívánt közösségi élményben és az élményszerű versenyzésben érhető tetten.

Tapasztalataink alapján elsősorban a szaktanárok hívják fel diákjaik figyelmét a lehetőségre, és maguk az általunk már ismert tanárok tartanak (esetenként akár többéves) kapcsolatot is a szervezőkkel. A műhelyek a név nélkül továbbított dolgozatokat maguk bírálják el, a Tudományos Bizottság tagjai ennek megfelelően értesítik a döntőről a jelentkezőket. Budapestről elsősorban aktív filozófiatanárok irányításával küldtek dolgozatokat, a szolnoki Versey Ferenc Gimnázium diákjai pedig az angol és az irodalom szekcióba is nagyszámban jelentkeztek. Kiemelkedő teljesítményt nyújtottak a kisebb műhelyek által kiírt pályázatokra jelentkezők is: az orientálistika és a latin nyelvi szekció vezetői meglepően színvonalas munkákkal és a legmesszebbmenőkig motivált fiatalokkal találkoztak. E sikerek mögött is jelentős tanári munka áll. Az ilyen iskolák oktatóiban felkeltett érdeklődést már csak azért is könyveljük el sikerként, mert a verseny végén kitöltött kérdőív alapján leginkább az ő diákjaik élték meg a versenyt egyfajta betekintésként a Collegium élő és élhető légkörébe. A nap végére pedig minden döntős értékes könyvekkel és (remélhetőleg) nagyon jó élményekkel gazdagodott.

Az EJTV tehát egyfajta perspektívatágításként szolgál, a Collegium utánpótlása tekintetében pedig kiemelkedő szerepet kap, hiszen döntőseink nagy részét minden évben viszontlátjuk a nyári felvételin is, és reméljük, később sokakat akár – az itt folyó tudós-tanár képzés lecsapódásaként – a katedrán is. Az idén harmadszor megrendezett tehetség tábor is összefonódik az EJTV-vel, hiszen az idei évtől a verseny díjazottjait is szívesen látjuk az ötnapos rendezvényen, amelynek legfőbb célja, hogy „belülről” mutassa meg a diákoknak az egyetemi és a szakkollégiumi munkát. Ilyenkor a bemutató órák, meghívott vendégek előadásai mellett az ELTE megismerése és budapesti városnézés, kulturális programok is színesítik a középiskolások itt töltött napjait.

Végül néhány hasznos tudnivalót szeretnénk megosztani Önökkel. A verseny meghirdetése mindig a tanév végén történik, ilyenkor a legtöbb magyarországi gimnáziumba eljuttatjuk a felhívást vagy a plakátot, és ugyanakkor az interneten is elérhetővé tesszük. Az első, írásbeli fordulók beküldési határideje általában novemberre esik, de ez szekciónként változhat. A második forduló, amelynek már a Collegium ad helyet, december első szombatján rendezzük meg. Minden collegiumi eseményről naprakész információt találnak a honlapon: www.eotvos.elte.hu, illetve a Választmány oldalán: www.ejcvalasztmany.wordpress.com.

Reméljük, a következő években Önöket és tanítványaikat is vendégeink között tisztelhetjük!

Üdvözlettel és köszönettel,

Budapest, 2015. január 18.

Szőke Máté
a Választmány Tudományos
Bizottságának elnöke

Melhardt Gergő
a Választmány alelnöke

Szőke, Máté – Melhardt, Gergő: Eötvös Collegium and the József Eötvös Science Competition – Perspectives and pedagogy

Az írás szerzőiről

Melhardt Gergő
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, Magyarország
[melhardt.gergo\[kukac\]gmail.com](mailto:melhardt.gergo[kukac]gmail.com)

Szőke Máté Tibor

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, Magyarország

szokmate[kukac]gmail.com